

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *Информатика и рачунарство 8*, уџбеник за осми разред основне школе на русинском језику и писму, ауторке Светлане Мандић, издавача „Klett“ d. o. o., Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник *Информатика и рачунарство 8*, уџбеник за осми разред основне школе, превод уџбеника исте ауторке, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача „Klett“, Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00259/2020-07.

Почетни део уџбеника обухвата: *Реч ауторке и Садржај*. Уџбеник обухвата три тематске целине: *Информационо- комуникационе технологије (ИКТ), Дигитална писменост и Рачунарство*. Уџбеник садржи и *Речник непознатих речи*.

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и које не нарушавају разумљивост градива:

- На 3. стр. у уводном делу треба правилно разделити реч приводза (при-во-**дза**).
- На 3стр.реч **Жадам** треба изменити у **Жичим**.
- На 3.стр. треба оставити само један узвичник.
- На 8.стр. реч одредзеним треба правилно разделити (одред**д-з**еним)
- На 9.стр. на крају странице недостаје знак за раздељивање речи (-)
- На 11.стр. реч **поровнане** треба изменити у **поровноване**.
- На 11.стр. реч **инженере** треба изменити у **инжинере**.
- На 12.стр. реч **мения** треба изменити у **мению**.
- На 13.стр. реч **роботн и** треба спојити у **роботни**.
- На 14.стр. реч **кжди** треба изменити у **кажди**.
- На 16.стр. реч **моментално** треба изменити у **хвильково**.

- На 16.стр. речи Tab, Shift + Tab, Home, Ctrl + Home треба означити црвеном бојом, да буде **Tab, Shift + Tab, Home, Ctrl + Home**.
- На 19.стр. реч **сдеен** треба изменити у **сден**.
- На 19.стр. реч **кхтора** треба изменити у **хтора**.
- На 20.стр. реч **поровнати** треба изменити у **поровнани** (два пута се понавља).
- На 21.стр. реч **поровнати** треба изменити у **поровнани**.
- На 24.стр. реч прилагодзиц треба правилно разделити (прилаго**д-зиц**).
- На 31. Стр. реч Font треба болдовати, да буде **Font**.
- На 33.стр. реч **нстали** треба изменити у **скапали**.
- На 35.стр. реч **моменталну** треба изменити у **хвилькову**.
- На 35.стр. Column Width треба болдовати, да буде **Column Width**.
- На 39.стр. реч **моменталну** треба изменити у **хвилькову**.
- На 39.стр. реч **моменталней** треба изменити у **хвильковой**.
- На 40.стр. реч **меня** треба изменити у **мению**(два пута се понавља).
- На 40.стр. реч **датм** треба изменити у **датим**.
- На 49.стр. реч **мнжество** треба изменити у **множество**.
- На 52.стр. реч вираховйованя треба правилно разделити (ви-ра-хов-**й**о-ва-ня)
- На 53.стр. реч прейдзенаей треба правилно разделити (прей**д-з**енаей).
- На 53.стр. реч **копираньом** треба изменити у **копированьом**.
- На 58.стр. реч **зда** треба изменити у **поздава**.
- На 61.стр. **добреришенє** треба раздвојити у **добре ришенє**.
- На 64.стр. реч водзи треба правилно разделити (вод**д-зи**)
- На 64.стр. речи Home и Editing треба болдовати, да буде **Home** и **Editing**.
- На 66.стр. Home, Editing и Insert Function треба болдовати, да буде **Home**, **Editing** и **Insert Function**.
- На 65.стр. реч **вредносци** треба изменити у **вредносци**.

- На 69.стр. речи Enter IF треба означити црвеном бојом, да буде **Enter IF**.
- На 71.стр. релативна адреса, абсолютней адреси, мишана адреса треба болдовати да буде **релативна адреса, абсолютней адреси, мишана адреса**.
- На 75.стр. Sort Options треба болдовати да буде **Sort Options**.
- На 76.стр. реч **задтима** треба исправити у **задатима**.
- На 78.стр. **Clear Filter From** треба исправити, односно додати реч **Класа**, да буде **Clear Filter From "Класа"**.
- На 79.стр. на крају странице Наслови колнох кед укључена треба додати **опция Filter**.
- На 81.стр. под в) реченицу треба почети великим словом **Школярох**.
- На 85.стр. реч Data треба болдовати да буде **Data**.
- На 88.стр. виведзени (пивот) табели треба болдовати да буде **виведзени (пивот) табели**.
- На 88.стр. реч виведзени треба правилно разделити (вивед-зени).
- На 89.стр. реч Insert треба болдовати да буде **Insert**.
- На 93.стр. реч **ккласох** треба исправити у **класох**.
- На 93.стр. PivotTable треба означити црвеном бојом, да буде **PivotTable**.
- На 93.стр. Insert, PivotTable Fields треба болдовати да буде **Insert, PivotTable Fields**.
- На 94.стр. реч **правочо** треба изменити у **правого**.
- На 94.стр. на крају странице после *Просеково оцени* недостаје тачка.
- На 96.стр. реч ґрафикони треба болдовати да буде **ґрафикони**.
- На 98.стр. реч **приказаовац** треба изменити у **приказовац**.
- На 100.стр. реч **предходни** треба изменити у **предходним**.
- На 101.стр. реч **приказаує** треба изменити у **приказує**.
- На 102.стр. реч **прмесциц** треба изменити у **премесциц**.
- На 103.стр. треба **правоугелнікадзе** раздвојити у **правоугелніка дзе**.
- На 105.стр. у позадини пасуса треба уклонити "слика позадина".
- На 105.стр. на крају странице после **Fill** недостаје тачка.

- На 114.стр. реч Breaks треба означити црвеном бојом, да буде **Breaks** (два пута се понавља).
- На 114.стр. реч **вибере** треба изменити у **виборе**.
- На 116.стр. реч Publish треба означити црвеном бојом, да буде **Publish**.
- На 117.стр. реч **моментални** треба изменити у **хвилькови**.
- На 118.стр. реч **змасцени** треба изменити у **змесцени**.
- На 120.стр. реч филтрованє треба болдовати да буде **филтрованє**.
- На 121.стр. реч **моменталних** треба изменити у **хвилькових** (два пута се понавља).
- На 126.стр. реч **каждодньовосц** треба правилно разделити (каж-до-дньо-восц).
- На 129.стр. реч **Нарухтоваазне** треба изменити у **Нарихтованє**.
- На 130.стр. www.dsi.rs треба болдовати да буде **www.dsi.rs**
- На 133.стр. реч **надампредз** треба изменити у **насампредз**.
- На 134.стр. реч **галерийох** треба правилно разделити (га-ле-ри-йох)
- На 135.стр. реч **буднєйши** треба изменити у **осторожнєйши**.
- На 135.стр. у реченици

Медзитим, можешеслучицжеприятелєприятельохтижприступя г'убявеному треба направити размак између речи: Медзитим, може ше случиц же приятелє приятельох тиж приступя г'у обявеному.
- На 135.стр. реч **Зщита** треба изменити у **Защита**.
- На 137.стр. реч **предрозсудом** треба изменити у **предрозсудком**.
- На 137.стр. реч одредзеной треба правилно разделити (одред**д**-зеной).
- На 137.стр. реч походзене треба правилно разделити (поход**д**-зене).
- На 139.стр. реч **зщити** треба изменити у **защити**.
- На 140.стр. реч **стновиско** треба изменити у **становиско**.
- На 141.стр. Особни податки треба болдовати да буде **Особни податки**.
- На 141.стр. Диґитални шлїд треба болдовати да буде **Диґитални шлїд**.
- На 142.стр. реч **Зщита** треба изменити у **Защита**.

- На 144.стр. реч **идентит** треба изменити у **идентитет**.
- На 145.стр. отворени податки треба болдовати да буде **отворени податки**.
- На 145.стр. реч **глє** треба изменити у **алє**.
- На 146.стр. <http://www.amskv.sepa.gov.rs> треба болдовати **<http://www.amskv.sepa.gov.rs>**
- На 146.стр. **моменталней** треба изменити у **хвильковей**.
- На 148.стр. реч **улого** треба изменити у **улогу**.
- На 150.стр. реч людзох треба правилно разделити (людд-зох).
- На 150.стр. реч националносц треба правилно разделити (на-ци-о-нал-носц)
- На 151.стр. реч **гажданє** треба изменити у **гражданє**.
- На 153. отворени податки треба болдовати да буде **отворени податки**.
- На 153.стр. поступок анонимизациї податкох треба болдовати да буде **поступок анонимизациї податкох**.
- На 153.стр. xlsx треба болдовати да буде **xlsx**.
- На 153.стр. csv треба болдовати да буде **csv**.
- На 155.стр. реч вираховйованя треба правилно разделити (ви-ра-хов-йо-ва-ня).
- На 159.стр. xlsx треба болдовати да буде **xlsx**.
- На 160.стр. mybinder.org треба болдовати да буде **mybinder.org**
- На 163.стр. речи Нове, Ище и GoogleColaboratory треба означити црвеном бојом, да буде **Нове Ище GoogleColaboratory**.
- На 164.стр. реч Enter треба означити црвеном бојом, да буде **Enter**.
- На 165.стр. реч Enter треба означити црвеном бојом, да буде **Enter**.
- На 166.стр. у делу реченице без огляду на **то** треба изменити у: без огляду на **тото**.
- На 166.стр. реч клітинкох треба болдовати, да буде **клітинкох**.
- На 167.стр. реч **моментално** треба изменити у **хвильково**.
- На 169.стр. **лістини и друге** треба пребацити у нови ред.
- На 170.стр. реч наводзеньом треба правилно разделити (наводд-зеньом).

- На 171.стр. Python 3 треба означити црвеном бојом, да буде **Python 3**.
- На 173.стр. реч math треба болдовати да буде **math**.
- На 174.стр. реч Code треба означити црвеном бојом, да буде **Code**.
- На 175.стр. sqrt треба означити црвеном бојом, да буде **sqrt**.
- На 175.стр. input треба означити црвеном бојом, да буде **input**.
- На 177.стр. реч ірупњ треба болдовати да буде **ірупњ**.
- На 178.стр. реч **недоставаю** треба изменити у **хибњ**.
- На 179.стр. реч randit треба означити црвеном бојом, да буде **randit**.
- На 180.стр. реч range треба означити црвеном бојом, да буде **range**.
- На 181.стр. реч **вираховйоваанњ** треба изменити у **вираховйованњ**.
- На 183.стр. **Податкиза** треба раздвојити у **Податки за**.
- На 183.стр. реч **галлайку** треба изменити у **галайку**.
- На 185.стр. реч **марурского** треба изменити у **матурского**.
- На 188.стр. реч подзелиіш треба правилно разделити (**под-зеліш**).
- На 190.стр. реч **видвойовнњ** треба изменити у **видвойованњ**.
- На 191.стр. реч **креирауй** треба изменити у **креируй**.
- На 193.стр. реч **одзелєню** треба изменити у **оддзелєню**.
- На 195.стр. на крају реченице, после змагатель, недостаје тачка.
- На 199.стр. реч **наводзерня** треба изменити у **наводзеня**.
- На 202.стр. реч **креираованњ** треба изменити у **креированњ**.
- На 207.стр. реч запровадзене треба правилно разделити (**запровад-зене**).
- На 207.стр. реч **Решење** треба изменити у **Ришенњ**.
- На 208.стр. реч median треба означити црвеном бојом, да буде **median**.
- На 209.стр. у заокруженим деловима су обрнуто ставене реченице. Код кружног графика треба изменити у: Приказ резултатох анкети з кружним графикомом, а изнад кружног графика треба изменити у: Креированњ ряду фреквенцийох поєдинечних елементох у ряду ТВ.

- На 209.стр. реч count треба означити црвеном бојом, да буде **count** (два пута се понавља).
- На 209.стр. реч for треба означити црвеном бојом, да буде **for**.
- На 213.стр. сортироване ряду треба болдовати, да буде **сортироване ряду**.
- На 216.стр. реч pandas треба болдовати, да буде **pandas**.
- На 218.стр. DataFrame треба означити љубичастом бојом, да буде **DataFrame**.
- На 219.стр. реч **Додзел ован** треба изменити у **Додзельоване**.
- На 221.стр. речи у табели sum, mean, median, min, max треба означити црвеном бојом, да буде **sum, mean, median, min, max**.
- На 227.стр. у примеру за табелу1, Йокич Ѓоран треба изменити у Петровиц Ивана
- На 228.стр. реч **заокружовае** треба изменити у **заокружоване**.
- На 229.стр. **просекуедного** треба раздвојити у **просеку едного**.
- На 232.стр. реч задатоку треба изменити у задатку.
- На 237.стр. реч pandas треба болдовати, да буде **pandas**.
- На 237.стр. sort_values треба означити црвеном бојом, да буде **sort_values**.
- На 238.стр. реч **дигиталн** треба изменити у **дигитални**.
- На 241.стр. реч **волуа** треба изменити у **вола**.
- На 243.стр. на крају реченице Потим пробуй...недостаје тачка.
- На 249.стр. реч for треба означити црвеном бојом, да буде **for**.
- На 250.стр. matplotlib.pyplot треба болдовати, да буде **matplotlib.pyplot**.
- На 252.стр. реч **дяких** треба изменити у **даяких**.
- На 254.стр. csv треба болдовати, да буде **csv**.
- На 255. стр. csv треба болдовати, да буде **csv**.
- На 258.стр. реч прејдзених треба правилно разделити (прејд-зених).
- На 259. стр. csv треба болдовати, да буде **csv**.
- На 259.стр. read_csv треба означити љубичастом бојом, да буде **read_csv**.

- На 263.стр. реч pandas треба болдовати, да буде **pandas**.
- На 264. стр. csv треба болдовати, да буде **csv**.
- На 264.стр. DataFrame треба означити љубичастом бојом, да буде **DataFrame**.
- На 265.стр. реч **наступающих** треба изменити у **наиходзацих**.
- На 268.стр. реч видео треба правилно разделити (ви-део)
- На 268.стр. реч **пошвечени** треба изменити у **нащивени**.
- На 268.стр. **проблемиу** треба раздвоити у **проблеми у**.
- На 270.стр. реч **"Петља"** треба изменити у **"Гузел"** (оставити у загради назив на српском језику).
- На 271.стр. реч **подпполного** треба изменити у **подполного**.

Напомена

Бројни скриншотови српских сајтова превођени су на русински. Треба добро размислити да ли је то исправно, с обзиром да у реалности такви сајтови не постоје. Можда је боље поменуте скриншотове оставити у оригиналу, односно на српском језику (јер сва деца знају српски и користе га за претраживање интернета), као и дугмиће са командама (евентуално оставити превод), као што је у српском уџбенику учињено са енглеским сајтовима и програмима за које не постоји српска верзија.

Наведене слике налазе се на следећим страницама: 217, 218, 220, 222, 223, 226, 227, 228, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 252, 253, 254, 256, 258, 259, 260, 261, 262, 263.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.